

Область Соединенн, куусекчи комитединн, шийтпири

M. EPITYMCHY.

СОВЕТТЕРНИҢ КҮЖҮ—ДЕПУТАТТАРНЫҢ ИДЕПКЕЙЛИИНДЕ

Советтерниң айма-чорудууларында чедикшиининг болурунунга ула-
нып ош масса чон-биле күч бүтү-
түш харылаамада болур. Масс-
ага коорук, актионне даямаса
Масса Советтер аймагы түр-түп-
диг болбас, айма-агыл болгаш
ауа-агыл түрүтүшүнүн болгаш
укуктун шылаас. Советтер чон-
биле: айма-агыл, колхозчулар
болгаш интеллигенция-биле докта-
мал харылаама доорте таамактын
мурунда депутат бүтүшүн идеп-
кейлиг айма-чорудуулары болур.

Бистия область аймагы чоннар
депутаттарынын чер-чер Советтер-
инде улустун согуштугуналары
ийи мун аймак кийи бар. Ол болза
Тыванын эл ош аймаклары, чаа
аймакчалык идепкейлиг түрүтүш-
чүлүр болур. Советтер депутат
бүтүшүн оортууна, олар мас-
са-биле калып чурттап, аймак-
чалык турар. Советтер чонун байдалы,
канчаар аймак, чүчү керекте,
оорутуу турарын депутаттар
дамчытыр билди алыр. Ычангааш
Советтер болуун аймактын айма-
ралык ош негелдеринге холбаш-
тыр дүргө эде тургузарынга эпиг
болур.

Совет депутат доорте чонуну ай-
бычымы. Бодунуа бүтү-ле депутат
айма-чорудуулары-биле согушчу-
ларга ол отчоттук болур, оларын
чогычлары бүтүшүнү дүргө эде.
Ычангааш депутаттарын комитет-
тиция болуор чүтүлү хүлээлген
болза, болуун депутат талазы-биле
болгаш Советтерниң аймакчалык-
дала талазы-биле согушчулар мурунга
отчоттук болур.

Депутаттарын отчоту болза, чон-
дан согуштугуналары болгаш
Советтерниң аймактын согушчуларга
тамыштарынын чүтүлү хевирин
болур. Ол болза чон-биле харылаа-
ны улам быжылдарына, Советтер-
ниң, ош жүтүсөмүрүнүн аймактын
экшадеринге идигин бээр.

Бистия область чер-чер Советтер-
иниң депутаттарынын хей келип
боттарынын согушчуларынга отче-
дун доктаамал кылып турар. Аймак-
тын чонун аймакчалык улам ча-
гайдылар, хоорай болгаш маж-
нын куруттары, областын мур-
нунда салынган айма-агыл, ку-
тура тургузушунунун согушчула-
рын чедикшиининг боттарынын
га олар чүтүлдүг демосекил тур-
тур. Депутаттар боттарынын со-
гушчуларынга отчотун аймактын
тура, чонуну оорутул башырыш-
кыны бээр, оларын күш-айма-
ча экшадер хүлээлген.

Область Советтерниң депутаттары
эптер С. С. Борзек, М. А. Доктук,
С. Ч. Давалай, С. С. Очур, О. Х.
Чамала олар боттарынын согуш-
турган ооруттарынын согушчулар
хуралдарына өрткен чылын калы-
дза калып ужуражылга кылган.
Анаа Советтерниң шийтирлеринин
хуралын база боттарынын айма-чору-
дугааын таамакчаларын тургузар.
Чон-Хемчик, Очур, Эриш, Чаа-Хал
болгаш Бай-Тайга районнара район,
хоорай болгаш келсе Советтерниң
депутаттарынын барык шийтүшү
боттарынын отчотун чонун мурун-
га кылып турар. Олар четистерин

илеретпишкан, ош чалдымынча
болгаш кемчелерин айттып, Совет-
терниң айма-чорудууларын чурга-
лап берип турар.

Аймактын чон боттарынын сома-
кын депутаттарын оларын айма-
чорудууларынга таамакчаларын от-
чот азы информация кылып талазы-
биле шийинг негелден туртууш
турар. Депутаттар-биле ужуражыл-
ганы Очур, Чон-Хемчик, Чаа-Хал
районнара багай эвес организастал,
чамдык черлерин хуралдарына
350 чедир согушчулар оорутуш
турар.

Согушчулар мурунга доктаамал
отчот кылып турар чорук депутат-
тарын идепкейлиг боттарынын, со-
вет ооруттарынын айма-чорудуула-
рын экшадеринге илгитиг болур.
Депутаттарын отчотун кылып тура,
айма-агыл, култура түрүтүшүнүн
Советтерниң улутуу-
тамыш экшадер, четистерин
ийтирлери чалдык дугайында
согушчулар тодаргай саналарын
берип турар.

Область Советтерниң депутаттары
Шойхун Эриш районун Нарын
согушчулар оорутуу ужуражылга
кылып тура, сууру чагайдылар,
ама келсе күбү турар, оон-лаа эске
чутула саналарын кырген. Ош
колхоз баштаар чери, келсе Совет
болгаш кыда партия, комсомол ор-
ганизасталарын дегенде. Хей-иниң
иниң күбү-биле 300 олурут күбүтү
кылып алган, кыда байлаа бол-
болдурут библиотеканы, турун ки-
нопу база организастаан. Суурун
чагайдыларына биче эвес айма-
лар чорутуушкан.

Мылкы үлгелериг чиктерин
хейлү көртүшүп болур. Моон-биле
кыды чамдык черлерде бо айма-
кын эвес болуп турарын база айттыр
хорес. Чиксе, Кызыл хоорайнын
муруну, транспорт, завод болгаш
эске-лаа согушчулар ооруттарынын
согушчуларын уруулар баранарын
салдылар мажаны аймакчалык,
спорт хевирлерин салдылар сал-
быр тургузарын, хоорайнын дагыт
келгенге суг хандырылган кылаш,
мылгы чутула эске-лаа айттырлар
ын шийтирлерин боттарынын
депутаттарын дамыштыр кыш улаа
тургускан. Ол чонтуг негелдер
аймакча чедир боттамаан.

Каз-Хем районда Доронг суурун
согушчуларын бодуну депутатты
С. С. Салчакты дамыштыр мындыг
шын болгаш аймакчалык негелде-
лерин тургускан. Чиксе, суурун
электржилине, ол мыкшаш күш-
аймактын шын организасталарына
«Октябрь 14 чылы» колхозтун баш-
тар черинге боттук дулаалар. Бо
айтыртым тодоргалып кемтег
алыр тургаш. Каз-Хем райуускомун
даргалынын орамакчалык эп
Билзаров депутатты: сууруга алект-
ри стондизм тургузары аймак чон,
а шийтү колхозчуларын айма-биле
хандыры база болдунмас — деп
харылаан.

Аймактын чонун негелдезин ова-
рыча чок көр мылгык байлаа де-
путаттарын согушчулар-биле ха-
рылааын быжылдарына болгаш

чонун аймакчалык демосекил улам
бедилер оорутуу чедикшиининг
ийтирлеринге таамак-лаа таа-
рыла. Моон-биле калы чамдык
депутаттар бодунуа күлээлгенге
утуш, согушчулар мурунга отчот
кылып турарын база айттыр хорес.
Область Советтерниң депутаттары
Харламов, Абросимов, Сала-
ев, Кызыл хоорай Советтерниң ош-
тук Сичев, Калдустов, Баранов
боттарынын согушчулар ооруттарына
барбаш болгаш чонун мурунга
отчот кылбаш. Борын-Хемчиктин
район Советтерниң 35 депутаттары-
дан 1957 чылда чалык-лаа кийи
согушчулар мурунга отчот кыл-
баш, а 1958 чылда чутула 20 депу-
тат чоруткан. Тес-Хем, Галды,
Бил-Хем районнара байдал оон база
дээрелесек.

Күртүс өрте-чакыргачын оор-
нына согуштугу мурунга
кылган айма-чорудууларын де-
мдык кылдыр савар, чамдык депу-
таттарын мылгы чакыргаш болга-
лары шын эвес, депутат улустун
айбычыны болгаш олар уттуш ту-
рарлар. Депутат согушчуларын,
чонун мурунга аймакчалык улут
харылаалыг. Советтерниң, оон до-
ктаамал комсомолуларын аймактын
идеппейлиг киржир, согушчу-
ларын чакыргаш ай-шаанда бот-
тангылар ужурут.

Советтерниң сессияларына ту-
гучу келп, анаа тургустуу айт-
тырларын шийтирлеринге кы-
жип турар-лаа, чамдык депутаттар
ош шийтирлерин бүтүшүн ор-
ганизасталарына, согушчулар оорут-
тарына барып, ош аймактын чонга
тамыштарына кыргышпейн тур-
тур. Мылкы депутаттарга В. И.
Ленинниң чактын сагындарын чу-
гула. Чүчү дээрге «Советтик жем-
гиртү» Советтик хуралдарына
кыргышпейн, кыргыш негелден
баштаарын доктаамал аймактын
мажаны кылган турар. Оон кыда
депутаттар «боттары аймакчалык,
хоорайлуу боттары бүтүшүн, айма-
кчалык чүтүлдери боттары кы-
лаар, согушчуларын мурунга
боттары отчоттук болур.

Аймактын чонун үнү кичээтпей-
лиг диннаар, оларын саналарын,
чакыргаш оорутул болгаш аймак-
чалык боттангылар, мээрден чет-
истерин чалдыр талазы-биле Со-
веттерниң бүтүшүн комитеттерин
мурунга улут оорутгалар сал-
дынын турар. Ол болза, Советтер-
ниң аймактын улам экшадеринге,
айма-агыл, култура түрүтүшүн
мурунга оорутгаларын чедикшиининг
ийтирлеринге оон организастал
ролон бедилеринге улут ужу-ду-
лаа болур.

Депутаттарын согушчулар мур-
нунга отчоту күртүс ужу-ду-лаа
чутула айттыр. Советтерниң мас-
са-биле харылаааынын ол хевирин
бүтү тала-биле аймакчалык. Ол бол-
за, депутаттарын идепкейлиг бедил-
дер болгаш совет демократизмин
улам калбартыр.

А. ЗАЙЦЕВ,
облуктускомун оргинализация
орелекчин.

БАШКЫЛАР ХУНУ

Чоокта чаа Шатган-Арыг коорай-
га Улут-Хем районун башкылар
лугу болуп өрткен. СЭКП Улут-Хем
районунун пропаганда болгаш агит-
ация кылдынын орелекчин эп
Нарфевостун эп аш арыг-шесер
колхозчу суур дөш, колхозчунын
башкыны эп аш аймакчалык-чурт-
талга дөш аймактын чорудуу талазы-
биле агитация, пропаганда аймак-
тын согушчуларына база СЭКП об-
комунун пропаганда болгаш агит-
ация кылдынын орелекчин эп Ан-
тининин чон чык панынын чур-
рагалырына, СЭКП ТБ-нын декабрь
Пленуму биле СССР-ниң Дөдү Со-
веттерниң аймактын материал-
дарына холбашкан алектелерин
башкылар хуунга кыргышкылар
дынааннар.

Маада холбаштыр районда бай-
далга таамакчалык чамдык санар-
ны ап көөрү согуш болур. Колхозчу
араттарын 95 хууг өлгөрдөн ба-
жынарыш пилгөөн. СЭКП ТБ-нын
1953 чылдагы сентябрь Пленумунун
сонда районун уаас аймак-агыл-
нын айма-бүрү аймакчалык элден
ооруткунер болган. Чикээлээрге,
1953 чылда колхозчуларын кийи
оорутуу районга 5 миллион 160
аймак мун рубль турган болза, 1957
чылда 9 миллион 580 аймак мун
рубль болган. Мычарга 1958 чыл-
да оон-лаа ыракта хей болур ужу-
рут, ол дугайы колхозчуларын аш
болгаш ооруттук болгаш отчот-
сонгудуулар хуралдарында тодар-
гай өсүшү келер.

Күш-хуунун көктөмүл база үр-
гүчү өсүшү келген. Маада та-
макчалыктын мындыг бир чикеш бар:
«Күш-аймактын доштуу» колхозта
колхозчу эп Талыш Балдан 1958
чылда күш-хууну 3 тонна тарам,
5 мун кире рубль, а колхозчу эп
Тумат Сангы 2,9 тонна тарамын
болгаш 5 мун аймак рубльды алган-
ыр. Мындыг чикештерин хейлү
көртүшүп болур.

Өөредилге таамак ап көөр болза,
өрткен өөредилге чыгыны болгаш
элден өскөргө болган, ол чүч дээр-
ге өөредилген чыгынын 1956—
1957 өөредилге чыгынын бо-ла
ейле 80 хуу турган болза 1957—
1958 өөредилге чыгынын бирги
чартында 82 хуу болган. Бо сан-
арын барымдалап көргөш, шко-
лаларга өөредилге-кыргышкылар
аймактын шынарын улам бедилер
дөш шыгынын кемчелерин алыр
негеттинип турар.

Хуралга хей кийилер саналарын
берген болгаш моон сонгаар чорудуу
аймакчалык талазы-биле тодаргай ту-
гааламып, боттарынын аймакчалык-
да четистерин алектенген болгаш
тусай шийтирлери үндүргөнер.

Н. БАЗАН.

КАНИКУЛ ҮЕЗИНДЕ

Эриш районун Нарын чөлү чыл
панызынын 5—6—7 класстары-
нын өөреникчилери 41 аймак баш-
кы П. Шенников улуутууларын
биле диннаа үеинде 1959—1960
өөредилге чыгынына школага ола-
ры-биле 225 аймактын шыгы суур
төүндөн 25 километр черге 4 конуш
аштине хал белеткээнер.

Өөреникчилер түс-түс экшадер

болуп аймакчалык турган. Өөреникчи-
лер аймакчалык турар үеде колхозчу
баштаар чери оларын оран-сава-биле
хандырган, кыда кинону база чо-
рулуп берип турган. Өөреникчилер-
ге лекция, беселелерин башкылар
П. Шенников, С. Койбу олар үртү-
чү кылып база оларын организ-
астап турган.

О. СЫРАТ.

Вологда област. Череповецкннн чурт шийчилелин музей-
инин курулга салбырынын чамдык уран-чуралык студия
ажыттыган. Чуралга мажандыг кийилер боттарынын мерге-
жип кыда бедилер турар. 40 аймак кийи кыда өөренип турар.
Чурукта: студияда. Бетинде—И. П. Менов.
Фото Г. Удальцову.

«Восток» кинотеатрда

Бүтү-ле уран чүтүлдери бисе
де-ла, чутуулаа кино болур деп
В. И. Ленин чутуулаа турган бол-
гай. Мычангааш кинематографияга
чүтүл асторлардан, режиссерлардан,
артистерден улут негелде турар эвес,
халын база кинону чонга көртүшүп
турар кийилерин улут харылаама
негеттинип турар. Бо талазы-биле
Кызыла «Восток» кинотеатрын
аймактын элден чедикшиинер бар.

Маада көртүшүп келсе хей бо-
лур. Ош чылдагы чонга? Ош
чактын мурунда чонга кино
көртүшүп бедил културалык-биле
тайылбыраттыган. Кийи көртүшү-
ргө ош үнү келседе эки таарышты-
ган, акыраа көртүшүргө арыг болур.

Кинотеатрын комитетиниң деминг
аймакчалык турар болгаш 1951
чылда-ла кино шийтүшү-биле айма-
кчалык турар. Мурунда туруп тур-
ган кинематография министрство-
ундан хуудууг бижик-биле ша-
маткан. Чоокта чаа анаа РСФСР-
ниң Култура министрствоуну
хуудууг бижик тымыкан.

Эки аймактын дөш эш Семья-
ников областын хуудууг салбы-
рынын кырген. Ош болгаш ку-
лаады берген аштарууны ол айма-
ктын өдлөп турар болгаш чогутур
үеинде көртүп, септен ап турарын
биле аппарат ургелде чокаа айма-
кчалык турар. Кинопрокат черинин
аймакчалык кинематографын
оон ажаап турарын талазы-биле
кажан-лаа хуудууг кыргыш көрбөш,
чүчү дээрге ош холдуга турар чүтү-
лү келседе арыг-салык, бүдүн бол-
гаш үлгелериг байдала туруп ту-
рар.

Кино талазы-биле кыз аймактын
ак-сепкилдиг-биле чорутуш турарын
дан аймак аш Семьяникова хей-
линин аймактын база идепкей-
лиг. Ош мыл профилел бодуну
ларга болгаш судуа улус төлөөс
болуп турар.

Чурукта: эш М. Н. Семьяникова
«Восток» кинотеатрын кино туру-
жунда.

Сөз болгаш фотоу В. Лутковтуу.

Аныяк кооператорларнын хуралы

Чоокта чаа Тес-Хем районунун
аныяк кооператорларнын хуралы
болуп өрткен.

Бүдүргө планын үртүчү ажы-
күттөш турар, боттарынын хүлөө-
ген аймактын ак-сепкилдиг аныяк
аймакчалыктын райо шийтүшү-
да элден эвес дээрин хуралда
кемделген. Чыргалаанды мажаны
орелекчин эп Кара-оол 1958 чыл-
да ботын сарылгаанын планын
114,9 хуу, Кызыл-Чыраа мажаны
(орелекчин эп Мажала) 110 хуу
күттөшкен. Районо столоваанын
мурунда аш-сава чуп туралы
Н. Ош ап улут поварын хулаа-
чынында аймакчалык турар. Пекерия-
га өөреникчилер аймакчалык турган

О. Ажымаа ап хейлү богу быжырып
турар дүжүлүгүн мастер болган.
Ийинг болза-лаа калдыр-биле
аймактын ак-лаа вууд деңгеледе тур-
арын хуралдын кыргышкылар то-
даргай чикештерге өлгөрдөн турган
чутуулаалар. Аныяк аймакчалык-
ге практикалгуу кула, сүтө көртү-
шөш, оларын аймакчалык-чурттал-
аычче чогутур алектенген салбыл
турарын чамдык аймакчалык айма-
ктын калгаш эске черлерге аймакчалык
чоруп турарлар.

Ош аймак чамдык аныяк айма-
кчалыктын талазында аралгалар,
хей-иниң чорутуш үрөөн чоруту-
тарын халаа эвес таамактын турарын
хуралдын кыргышкылар чили-
ле шийтүшкүчүлөр. О. Шынаага
салдыган турган Улантур Арасчаа
үртүчү аралгалар болгаш хүлөө-
ген аймактын харылаама чогутдан
кооперативтик барык-ла 24 хуу
рубль түнүгү хевиринин сачгыш-
кан.

1959 чылда кийи бүтүшү бодуун
аймакчалык турар черинге эки көр-
гүштерин чедип алырын хүлөө-
нишкан, хуралдын кыргышкылар
аныяк кооператорларнын оорутуу
кыргышкы аймактын күтүлгө-
рин райо баштаар черинден негел-
нер.

Н. КОНГАР,
СЭКП обкомунун кыда айма-
кчалык кылдынын орелекчин.
С. КАРАШПЕВ.

Колхозтарга отчёт-соңгулдалыг хуралдарын белеткелин күштелдирер болгаш организастыг чорудар

1958 чылдын дүргүзүндя арте-
лерин айма-агыл, сан-хөө айма-
чорудууларын түнделеринге та-
лазы-биле колхозтарга отчоттук бол-
гаш отчот-сонгудуулар хуралдары
бетелкип, организастыг чорудуу
болза, колхозтарын организастыг
айма-агыл улам мылкы быжыл-
дарынын, келден айма-агыл-
ларын политиктиг болгаш күш-
аймактын идепкейлиг бедилеринин,
келсе айма-агыл мурунга пар-
тиянын болгаш чакыткан салган со-
руталарын чедикшиининг ший-
тирлерин дөш, тогулдуу чон-
ча-чакыда колхоз бодурулгачын
чаа күштүг келурушкүшү дөш
колхозчуларын оорутууна сода-
ликтиг чарачын алабартынын
геренте ош чутула айма-агыл,
политиктиг дөшчег болур.

Бо чылын колхозтарга түннел
хуралдар болза, СЭКП ТБ-нын де-
кабрь Пленумунун төөгүдүт ший-
тирлери-биле колхозчуларын хей-
ныгып үткен улут политиктиг кел-
уруушкунун болгаш күш-айма-
ктын идепкейлиг үеинде болуп өрт-
тер.

Отчоттук болгаш отчот-сонгудуу-
лаа хуралдар колхозчулар баш-
таар черин чылда айма-чорудуу-
газынын, колхозчуларын күе-
нишкенин, чогыдагыч күш-айма-
ктын түнделерин бүтү талазы-
биле чутулаамай, аймакча чакы-
ларын болгаш четистерин дилим-
биле өлгөрдөр. Ош аныла, олар ол

хуралдарга бистия чуртуушкуну чед-
ип чыл планынын баштайгы чымы
—1959 чылда колхоз бодурулгачы-
нын бүтү айдыларын тогулдууларын
планын бүтүшүн талазы-биле то-
даргай кемчелерин айттыр ужурут-
лаар.

Келсе айма-агыл артелинин Ус-
тавин болууар бо чылын бисе 31
колхозтарга отчоттук (сонгудуа чон)
болгаш 34 колхозтарга отчот-сон-
гудуулар хурал чорутуулар.

Бо улут кыргышкы чедикшиининг
боттангылар согушчулар-биле ча-
мдык бедилге аймакчалык чорутту-
ган. Чоокта чаа Кызыл хоорайга
чамдык колхозтар даргаларын эй
хуусалыг курууш болгаш колхоз-
тарын бугалатерининг чедип чо-
нукут семнарын чоруткан. Ош
агында, бүтү районнара колхозтар-
нын сал аймакчалыктын, респа-
ли комсомолуларын даргаларын
билгаш инвентаризация комис-
сияларын кыргышкылар үш
конукут семналарын чоруткан.
Ош семналарга болгаш күрөттерге
дипнакчалык болза, артелинин эт-
ергенниин инвентаризация
чорудууларын, чыл отчотун тургу-
зарын болгаш колхозтарын айма-
ктын бедилеринг экономикаын анал-
зын база колхозтарын баштаар
черлеринин айма-чорудууларын
чыл ревизия болгаш хуралдарын
бетелкип, орттерин-биле холбашкан
эске-лаа аймакчалык чорудууларын
айтыргалары-биле тодаргай таама-
каннар.

Чыл отчотунун түннел хуралда-
рын чорудууларын белеткелин Очур,
Эриш болгаш Талды районнарын
колхозтарында элден эки чоруп ту-
рурын кемелдесе чогутур. Оларда
инвентаризация доозуулан болгаш
чыл отчотун тургузарын доостур чы-
гаан, райуускомнарына келсе
айма-агыл инспекцияларынга чыл
отчоттарын хынап өөрүтүг гра-
финга быдылаан.

Мылчаа-лаа бо улут аймакчалык
чорудууларын белеткелге областын
колхозтарын хей нуруунада ош-
туу болгаш организастыг эвес чо-
ру турар. Улут-Хем, Талды, Сут-
Хал болгаш эске-лаа районнара 23
колхозтарга өт-хөргөшкенин инвент-
аризация ама чедир доозулаан.
Ош турар, Каз-Хем районунун
«Тиндиге», «Вуруталар», «Комму-
низмге орук» колхозтары январь
6-га чедир ол аймактын бейи өгел-
сей турганнар. Бай-Тайга райо-
нун «Найрыла», «Тиндиге» болгаш
Талды районун «Тиндиге» колхоз-
тарына бар тараларын кемчел,
деңгелек, дийтинин карал-биле
лаа тодораткан чүчү бар. Ийни-
ниң өчүтүшүт үчүш шак мылгы
бу барымдалан, харылаама чон
көөр чорук эске-лаа айма-агылдар-
ла бар. Мындыг чорук-биле моон
сонгаар этежик болбас болган
моон чогутур чуртумга кырген турар
ужурут.

Барын-Хемчик, Чон-Хемчик
болгаш Бай-Тайга районнарын
колхозтарына өт-хөргөшкенин

вентаризация чоруткан болза-
ла, материалдыг чүтүлдери хары-
лап турар кийилер-биле нурут-
тириге садап турар. Ап колхозчу
өчүчү канчаар кадалаган турар,
самчыгар болгаш ооразар чорут-
тарын фактыларын тодаргаларын
дөш мыкшаш бо улут аймактын тү-
нелери бедилмес.

Чыл отчоттарын тургузарын
белеткелге өгелденген бээр четчир
өрткен болза-ла, ол аймак чакыс-
лаа колхоза доозулаан болгаш чо-
рун күженишкенин-биле чорутууш
турар. Чон-Хемчик болгаш Бай-
Тайга районнарын чакыс-лаа бол-
жолуна баштаар черлерин айма-
чорудууларын чыл ревизия
чорудууларын ревизия комсомолу
ам-лаа кыргышкылар.

Бисте колхозтарын улуутур
кадрларын шийин алыр болгаш кий-
илер аймак ам-лаа четес тур-
густуушкан. Колхозчу массанын баш-
кы болуп, колхозчу мурунда
турар оорутгаларын шийтирлери-
не оларын баштап шийтээлген
көртүш

Кызылдың Пионерлер бажынын таны болгусунун киржичилерини коргугулери эли сурагын болуп турат. Олар орус классиканы, балеттерин баян Польша болган жес-ада урустарын, таны болгусун болуп турат. Мындагы шилекейлерди кышкы каникулунун узунда эзиз эес концерттерге киржикшер.

Чурукта: № 7 школанын оорекчиеси Тана Кудрина бале Тана Нижегородова оларнын «Ховаганичгаш» деп танынын ойнал турат.

Фото С. Сиротинини.

Фермада четпестерни чайладыр

Сүт-Хал районун «Аллан Мадыр» көлө ажыл-агый артелинин Сарыг-Булуңа № 2 сүт-бараан фермасында дон-дорсан уутушкары өлжөккө чүгүлэ четтештер бар.

Фермада 37 улуу илгектер, 34 башкалар багай байлаа турар. Башкаларга ситен каан бөрү тускы каама чок. Чугале башкалар үнөөк кылдыр дон терек-беле дагандыр дөстөп каан черге башкаларын чөмөгүн турар. Башкалар анда ситен чыпч каама чок донун сирегайын кылалташтын турар.

Былзаларга эли ситен сөөртүп
берейин тууар. Мичангамш алар шы-
лар чок чымыл берген кара ситен
чип тууар. Ситен сөөртүп шанак
үрөккөл айт-биле ферманн хан-
хооун чүгүздая бөртүт ажыл-керек
те шилчөөш, фермала четтестерин
жайламыр эргемок чүгуза.

Н. ООРЖАН.

Н. ООРЖАК

Шанда төрааларны камгалаар

Улуг-Хем районнун Жданов атыг кезде азыл-агый артили эртен чылын тараа культураларынын байлак дүлүзү өстүрүп алган болгач күртүгө жый тарааны саткан. Ой ышанан колхозчуларын күш-төүгүдө төп саяат чымына чадала берде кезек-кезек овалалар чымды турат. Уй таралар чымы-биле эртен, кезже эрттерге кушкантар кой-лаан турар болгач тарааны дымды да хоралым турар.

Хүснэгт 1

Хүснэгт 1	Хүснэгт 2
Хүснэгт 3	Хүснэгт 4
Хүснэгт 5	Хүснэгт 6
Хүснэгт 7	Хүснэгт 8
Хүснэгт 9	Хүснэгт 10
Хүснэгт 11	Хүснэгт 12
Хүснэгт 13	Хүснэгт 14
Хүснэгт 15	Хүснэгт 16
Хүснэгт 17	Хүснэгт 18
Хүснэгт 19	Хүснэгт 20
Хүснэгт 21	Хүснэгт 22
Хүснэгт 23	Хүснэгт 24
Хүснэгт 25	Хүснэгт 26
Хүснэгт 27	Хүснэгт 28
Хүснэгт 29	Хүснэгт 30
Хүснэгт 31	Хүснэгт 32
Хүснэгт 33	Хүснэгт 34
Хүснэгт 35	Хүснэгт 36
Хүснэгт 37	Хүснэгт 38
Хүснэгт 39	Хүснэгт 40
Хүснэгт 41	Хүснэгт 42
Хүснэгт 43	Хүснэгт 44
Хүснэгт 45	Хүснэгт 46
Хүснэгт 47	Хүснэгт 48
Хүснэгт 49	Хүснэгт 50
Хүснэгт 51	Хүснэгт 52
Хүснэгт 53	Хүснэгт 54
Хүснэгт 55	Хүснэгт 56
Хүснэгт 57	Хүснэгт 58
Хүснэгт 59	Хүснэгт 60
Хүснэгт 61	Хүснэгт 62
Хүснэгт 63	Хүснэгт 64
Хүснэгт 65	Хүснэгт 66
Хүснэгт 67	Хүснэгт 68
Хүснэгт 69	Хүснэгт 70
Хүснэгт 71	Хүснэгт 72
Хүснэгт 73	Хүснэгт 74
Хүснэгт 75	Хүснэгт 76
Хүснэгт 77	Хүснэгт 78
Хүснэгт 79	Хүснэгт 80
Хүснэгт 81	Хүснэгт 82
Хүснэгт 83	Хүснэгт 84
Хүснэгт 85	Хүснэгт 86
Хүснэгт 87	Хүснэгт 88
Хүснэгт 89	Хүснэгт 90
Хүснэгт 91	Хүснэгт 92
Хүснэгт 93	Хүснэгт 94
Хүснэгт 95	Хүснэгт 96
Хүснэгт 97	Хүснэгт 98
Хүснэгт 99	Хүснэгт 100

М. САНЗЯК

Д о п ч у з у - б и л е

Чээн-Хемчик районун «Октябрь 40 чыны» колхозунун сууринда 5 аутук бар. Оларын дэртүнө демір хуун чок, сугалаар узус суг узган элдер боттарыныг савазын азыклап, арыг-шоер чүрүмүз хажмын турар. Хаймыран кезде Совет, колхоз баштара чери кулуктарга демір хуунлар бажыжыларынче китеэниг салбагы келген.

Б. БАЙСКЛАН

Х. ООРЖАН.

Сүт-Хал райончуу Сүт-Аксы бол-
 жон Бүрөт аймак калкынын суур-
 утун чип түрүр черлик ыттарын
 узуткаар дугайында Торгалыг кы-
 дас Совети ажыл чоруттайн келгет
 О. ЛАНЗЫЫ.

О. ЛАНЗЫЙ

Парлаттынмаан чагааларның изи-биле

Барыш-Темжин районундун «Большая» колхозунда Салчак Кыялы каадым Сержикин дорамчылан, этет, совет кижиги жазы-чанын окушканын изереди, келзе корреспондент редакцияга чагаа биздон.

Барыын-Хемчик райкуусомнун
шагала киллизинин начальниги эш

Редакторнун оралакчызы
Д. Б. БАЙЫР-ОЛ.

Редакторнун оралакчызы
Д. Б. БАЙЫР-ООЛ.

ОБЛАСТЫҢ КИНОЭКРАННАРЫНДА

127 БИНО УНУН ТУРАД.

Тарлалганың национал клубунга
Эйзенхоуэрниң чугаазы

15. (СЭТА). АКШ-ийн Зөвлөхүүр персонал клубын дүн А. И. Микоян-ийн ажуралынхынхынга орхорондентилеринг харымлавхшан, чутгаулан бэлэ, зынгийн үеинд гер-

РЕДАКЦИОННЫЙ АДРЕС: БЫЗЫ, ШЕТИНЬИН

Космиктегі айтырығлар комиссиясының шеткеді

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ассоциэйтед Пресс агентствидеийн корреспондентийнгийн дамчтасмын зургаар алдсга, АНШ-ын тээвэрлэгчид пазтаагын комисгийн айтгаргаар талзы-биле комиссийн (бө чылан эгэлзэш, ол комиссийн аргынч болгаш астронавтыканын айтгаргаларынч талзы-биле дотлаах комиссиа солургу) шуут эгнэлгич чедир кылдиган, илгелдиг нэрлал үнүргөн, ол илгелдиге октаргай шийнчлэлэринг чаргыгдаларын үгдэгтгарыгн нөгөн турар.

Босмитиг дагемин чүглэ шериг талазы-биле шинчилээрин комиссия- Октаргайны шинчилээринин талазында Совет Эвилелинин чедниш- чоорту улгадыр дагзалал турар.

төзөн черни
калы октар-
тулар талазы-
КШ-ты бир-
эрге берген
илит чамдык
Штаттарны
руп турары
турар. Бир
ет темпили
ер талазы-би-
илерден дүр-
мөй-ле ол
с, а харын
етгалде чу-

РЕДАКЦИОННЫ АДРЕСИ: Кызыл, Шетиникин кудумчузу, бажын № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторнун 3 — 62, редакторлар оралалкыштын, шеттеги информация килдинин 3 — 88, харыс салгалы секретарын, редакторлар келер атындагы кылгистарын 3 — 68, газат кылгистин база бухгалтериясын 3 — 65.